

MASONERIA OPERATIVĂ

SCURTĂ CRONOLOGIE

Circa 4000 î.Hr. - În timpul construcției Templului Regelui Solomon se petrec întâmplările, care aveau să conducă la legenda meșterului Hiram: Maestrul este omorât de către cei care ar fi trebuit să-i asculte mesajul. Zidarii săi, mai întâi întristați, nu acceptă o astfel de nenorocire și țin să înlăture această crimă, reînviindu-l pe Maestrul lor spiritual, care re trăiește prin fiecare inițiat.

Circa 300 î.Hr. - Platon afirmă în scrierile sale: „Cel ce va ajunge pe lumea cealaltă, fără să fi fost inițiat și fără a cunoaște misterele, va avea parte de nenorocire.”

315 d.Hr. - Primele mărturii despre asociația inițiativă de constructori, creată de călugărul egiptean Pacom.

430 d.Hr. - Apar primele comunități organizate de constructori, create de călugări, în Marea Britanie.

Secolul al X-lea - Prima atestare a breslelor constructorilor: Atelstan, un rege englez, oferă mari privilegii zidarilor liberi, iar fratele său, Edwin, ajunge șeful acestora (Mare Meșter).

926 - Organizațiile constructorilor se întâlnesc la York, în Țara Galilor, și redactează prima constituție profesională. De atunci, York a rămas centrul tradițional, emblema Masoneriei engleze.

960 - Dunstan, arhiepiscop de Canterbury, devine Mare Meșter.

Regele Eduard Martirul (975-978) este considerat „șeful” Masoneriei Operative în orașul York din Țara Galilor - centrul primei Masonerii Operative a planetei.

1041 - Însuși regele Edward Confesorul este ales Mare Meșter.

Secolul al XI-lea - Breselele de meșteșugari, urmașe ale vechilor colegii romane, aveau o organizare deosebit de riguroasă, centrată în jurul ideii de păstrare a secretului profesional. Fiecare breaslă constituia un fel de societate secretă, cu ritualuri ce îmbina simbolurile biblice cu rudimente păgâne. Aveau un limbaj secret, semne și parole pentru recunoaștere, precum și vestimentație specială. Constructorii de edificii religioase alcătuiau doar una dintre multiplele asociații meșteșugărești; călugării au fost printre primii maeștri constructori ai Evului Mediu.

1268 - Termenul *liberul meșteșug* este folosit prima dată de Etienne Boileau, magistrat al Parisului,

sub Ludovic cel Sfânt, în *Cartea Meseriilor*, o culegere de statute ale breslelor pariziene¹.

1283 - Primul document referitor la lucrările simbolice, legate de meseria lor, efectuate în lojă de frații constructori (masoni).

1315 - O legendă susține că, în acest an, șapte cavaleri templieri deghizați în constructori masoni au ajuns la Londra și au format prima lojă masonică.

1351 - Sub regele Eduard al III-lea, Parlamentul englez adoptă Statutul Muncitorilor, o lege creată, ca răspuns la penuria de forță de muncă și care urmărea reglementarea forței de muncă, prin interzicerea solicitării sau oferirea unui salariu mai mare decât standardele anterioare.

1352 și 1370 - *Ordonanțele masonilor din York*.

1356 - Sunt redactate *Ordonanțele masonilor din Londra*, considerate, alături de cele din York, printre cele mai vechi îndatoriri (*Old Charges*) ale masonilor operativi.

1376 - Prima atestare a termenului francmason (în forma sa englezească, *freemason* - „mason liber”). Istoricii englezi au văzut în *freemason* un sculptor, un

1. Luc Nefontaine, *Francmasoneria, secretele frăției*, traducere de Gabriel Fornica-Livada, colecțiile Cotidianul. Enciclopedica, seria a II-a, vol. IV, Decouvertes - Cultură și societate, Editura Univers, București, 2007, p. 19.

muncitor privilegiat, mai îndemânatic decât ceilalți, cioplitor în *freestone*, tuf calcaros, piatră moale, nisi-poasă ori calcaroasă, ce se utiliza la construcția ferestrelor cu rozetă și la bolțile pivnițelor, în vreme ce piatra dură (roca de Kent), era lăsată pe seama muncitorilor mai puțin calificați. *Freemason* era un bărbat liber – prefixul *free* atestă acest fapt – un muncitor deosebit de ceilalți, beneficiind de scutiri de taxe acordate de Biserică sau de către suverani, liber de obligațiile unei bresle sau liber prin naștere².

1390 - Din acest an datează *Manuscrisul Regius* (*Manuscrisul Regal*), considerat cel mai vechi, dar și cel mai cunoscut înscris, referitor la viața de fiecare zi a masonilor operativi, care conține „vechile îndatoriri” (*Old Charges*).

1425 - O altă redactare a unui alt manuscris, *Cooke*, conține, la rândul său, alte „vechi îndatoriri”.

Către 1430 - *Manuscrisul Cooke*, care îi va inspira pe fondatorii Masoneriei moderne, speculative. Alături de alte „vechi îndatoriri”, cât și de *Manuscrisul Regius*, acest document ne arată că masonii operativi se întâlneau în Loji, localuri instalate în apropierea șantierului unde lucrau; în Loji își transmiteau secretele

2. Luc Nefontaine, *Francmasoneria, secretele frăției*, traducere de Gabriel Fornica-Livada, colecțiile Cotidianul. Enciclopedica, seria a II-a, vol. IV, *Decouvertes - Cultură și societate*, Editura Univers, București, 2007, p. 18.

meseriei, sub autoritatea unui Maestru Mason (zidar), care învăța și ajuta Ucenicii și Calfele din atelier (Lojă). Era nevoie de câțiva ani de experiență, pentru ca Ucenicul să fie recunoscut drept Companion (Calfă). Frații aveau datoria de a fi credincioși, respectuoși, cinstiți și plini de râvnă, altfel erau excluși din ghilda zidarilor.

1600 - Primul mason „acceptat” este John Boswell, un lord scoțian, de Auchinlech, din Loja de Edinburgh.

1634

3 iulie - Lordul Canada, amiralul Noii Scoții și ofițerii săi sunt primiți ca masoni operativi în Loja din Edinburgh.

1640

20 mai - Lordul Alexander Hamilton, Mare Maestru al Artileriei și al Munițiilor, este primit în aceeași lojă din Edinburgh.

1641

20 mai - Este realizată prima inițiere pe sol englez a unui militar, Prea Onorabilul Robert Moray, Maestru General al Armatei Scoției, membru fondator și primul președinte al Royal Society.

1646

16 octombrie, orele 16:30 - Elias Ashmole, cavaler de artilerie în regimentul Lordului Ashley, astrolog,

alchimist, botanist, anticar, istoric, doctor în medicină și un rozacrucian de seamă, este inițiat ca zidar liber (francmason), la Warrington, în ținutul Lancashire; fapt cu semnificație deosebită în trecerea rozacrucienilor la organizațiile masonice. Apoi, colonelul Henri Mainwaring este inițiat la Karencham, în ținutul Cheshire.

1663 - În cele trei mari loji ale Francmasoneriei operative din Insulele Britanice - Loja de Edinburgh, Loja de York și Loja de Londra - importanța atestatelor profesionale scădea și, în schimb, creștea importanța masonilor „acceptați”, care nu erau meșteșugari constructori, ci nobili atrași de inițierile practicate în cele două loji și de posibilitatea de a se grupa în secret.

1670 - Loja din Aberdeen (Scoția) avea 39 de frați „acceptați” și doar zece operativi, fapt care a consacrat transformarea Masoneriei operative, cu caracter profesional, în Masonerie speculativă, cu caracter filosofic și politic.

Circa 1688 - În Franța sunt menționate primele loji scoțiene catolice, loji militare care l-au însoțit în fuga sa pe regele Iacob al II-lea Stuart al Angliei.

1689 - Istoricii Francmasoneriei notează că se petrec două fenomene esențiale: regimente scoțiene și irlandeze învinse ale Stuarților debarcă masiv în Franța, mutându-și acolo lojile lor masonice, iar lojile rămase în Anglia sunt trecute sub protecția lui Wilhem al III-lea de Orania.

1691 - R. Kirk enunță faptul că termenul „mason” reprezintă un mister.

1702 - Loja londoneză Sfântul Pavel stipulează într-un edict că „privilegiile Masoneriei nu vor mai fi rezervate numai constructorilor, ci, după cum se practică deja, acestea vor fi extinse pentru orice persoane care vor dori să i se alăture”.

1711 - Crearea gradului de Maestru, care a fost legitimat în 1738.

1716

Decembrie - Câțiva masoni din Londra au o întâlnire informală, în care iau decizia să pună bazele unui atelier, în care să se întâlnească periodic.

1717

24 iunie - De ziua Sfântului Ioan Botezătorul, patru loji londoneze (The Crown, The Goose and Gridiron, The Apple Tree și The Rummer and Grapes) constituie prima mare lojă masonică speculativă, care își ia numele, după taverna unde se întruneau masonii – „Gâsca la grătar”. Primul Mare Maestru a fost ales Antony Sayer. Această zi se numără printre cele mai importante date din Istoria Masoneriei, deoarece marchează debutul Francmasoneriei moderne, așa cum este cunoscută astăzi. Marea Lojă a Angliei a păstrat obiceiurile masonilor operativi: lojile se numeau după locul de întrunire, care, în general, era un han, iar de la vechile asociații profesionale ale con-

CUPRINS

MASONERIA OPERATIVĂ	5
SCURTĂ CRONOLOGIE	5
CONSTITUȚIILE FRANCMASONERIEI MODERNE.....	15
FRAGMENTE SEMNIFICATIVE	15
DESPRE LEGENDA LUI HIRAM.....	17
CELE 25 LANDMARKS (REGULI CONSTITUȚIONALE).....	24
BULE PAPALE ANTIMASONICE	41
REVOLUȚIA „TINERETULUI”	109
MARELE ORIENT DE FRANȚA.....	111
DESPRE MIȘCĂRILE CONTESTATARE DIN MAI 1968.....	111
TELEGRAMA MARELUI ORIENT DE FRANȚA TRANSMISĂ CU OCAZIA DECESULUI GENERALULUI DE GAULLE	113
10 NOIEMBRIE 1970	113
FRANCMASONERIA DIN AUSTRALIA ȘI NOUA ZEELANDĂ DE-A LUNGUL SECOLULUI AL XX-LEA.....	118
SCRISOAREA GENERALULUI A. PINOCHET ADRESATĂ FRANCMASONILOR CHILIENI ȘI PUBLICATĂ ÎN ZIARUL LA TERCEIRA DE LA HORA.....	121

TEME PENTRU DISCUȚII ÎN LOJI	123
COLOCVII PE TEME PROFANE ORGANIZATE DE MARELE ORIENT DE FRANȚA ÎN PERIOADA 1960-1984.....	125
CELEBRI FRANCMASONI TRECUȚI ÎN ORIENTUL ETERN	126
CONSTITUȚIA EUROPEANĂ - PRIMUL PROIECT	132
DE LA COMUNITATEA ECONOMICĂ EUROPEANĂ LA UNIUNEA EUROPEANĂCRONOLOGIE.....	136
STRATEGIA DELORS PENTRU COMUNITATEA EUROPEANĂ (ADOPTATĂ ÎN FEBRUARIE 1988)	138
ORARUL LUCRĂRILOR FERICITEI ȘI PUTERNICEI L.: EÔS.: DIN O.: RENENS ÎN ANUL 1998.....	147
BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ.....	161